

Sygn. akt IV KK 662/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

SSN Andrzej Stępka

Protokolant Justyna Kryńska - Szufnara

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej - Roberta Tarsalewskiego
w sprawie **M.W.**

skazanego z art. 107 § 1 k.k.s.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 20 listopada 2019 r.,

kasacji, wniesionej przez Naczelnika (...) Urzędu Celno-Skarbowego w K.

od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 27 czerwca 2018 r., sygn. akt VI Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w T. z dnia 19 października 2017 r., sygn.
akt II K (...),

**uchyła wyrok Sądu Okręgowego w G. w zaskarżonej części i
w tym zakresie - tj. umorzenia postępowania na podstawie art. 17
§ 1 pkt 7 k.p.k. - przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w G. do
ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w T. wyrokiem z dnia 19 października 2017 roku, sygn. akt II K (...), uznał M.W. za winnego m.in. popełnienia przestępstwa skarbowego z art. 107 § 1 k.k.s. polegającego na tym, że

„w dniu 29.05.2015r. będąc prezesem zarządu spółki T. sp. z o.o. z siedzibą w W. w lokalu P. w T. na ulicy S. urządzał w celach komercyjnych gry o charakterze losowym na automacie do gier o nazwie A. o numerze (...),

- w dniu 29.05.2015r. będąc prezesem zarządu spółki „H.” sp. z o.o. z siedzibą w W. w lokalu P. w T. na ulicy S. urządzał w celach komercyjnych gry o charakterze losowym na automatach do gier o nazwach: A. o numerze (...), H. o numerze (...) oraz A. o numerze (...).wbrew przepisom ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych (Dz. U. nr 201 z 2009r. poz. 1540 z późn. zm.)”.

Za wszystkie czyny opisane w ww. wyroku wymierzono M.W. karę 5 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat.

Po rozpoznaniu i uwzględnieniu apelacji oskarżonego i obrońcy Sąd Okręgowy w G., wyrokiem z dnia 27 czerwca 2018 r., w sprawie o sygn. akt VI Ka (...), uchylił zaskarżony wyrok m.in. w części dot. ww. czynu i na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umorzył w tym zakresie postępowanie karne. W uzasadnieniu Sąd odwoławczy podniósł, że:

„Bezspornym jest, że wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 16 grudnia 2014 roku w sprawie o sygnaturze akt II K (...) M.W. został skazany za przestępstwo skarbowe z art. 107 § 1 kk i inne w związku z art. 6 § 2 k.k.s. popełnione w okresach: od 2 do 9 marca 2015 roku, od 1 listopada 2014 roku do 15 czerwca 2015 roku, od 1 czerwca do 24 czerwca 2015 roku, od 1 czerwca do 21 lipca 2015 roku i od 1 czerwca do 7 lipca 2015 roku. To przestępstwo skarbowe mające charakter czynu ciągłego polegało na urządzaniu gier na różnego rodzaju automatach w różnych lokalach w miejscowościach: D., D., Z., P. i G., przy czym M. W. miał działać jako prezes zarządu trzech spółek: T. Sp. z o.o., H. Sp. z o.o. oraz H. Sp. z o.o. Orzeczenie to jest prawomocne. Porównanie okoliczności obu spraw nie pozostawia wątpliwości, iż wyrokiem Sądu Rejonowego w B. w sprawie o sygnaturze II K (...) M.W. został skazany za przestępstwo skarbowe mające charakter czynu ciągłego, którego fragmentem było także zachowanie zarzucone

mu w postępowaniu RKS (...), II K (...) i nieprawomocnie mu przypisane zaskarżonym wyrokiem. Wynika to z faktu pokrywania się okresów działania oskarżonego w tych sprawach, ale także istnienia przesłanek przemawiających za uznaniem zachowań M.W. za jedno przestępstwo skarbowe w związku z realizacją znamion czynu ciągłego z art. 6 § 2 k.k.s. Czyn zarzucony i przypisany oskarżonemu w tym postępowaniu miał zostać popełniony w dniu 29 maja 2015 roku. Ten czas działania zawiera się w całości w granicach czynu ciągłego przypisanego oskarżonemu w sprawie Sądu Rejonowego w B., bowiem mieści się w okresie urządzania gier na automatach w lokalu w D. w okresie od 1 listopada 2014 roku do 15 czerwca 2015 roku. Analiza porównawcza okoliczności związanych z zachowaniami oskarżonego w obu sprawach dawała pełne podstawy do przyjęcia, iż mieliśmy do czynienia z jednym przestępstwem skarbowym.”.

Kasację od ww. rozstrzygnięcia, na niekorzyść obwinionego, wniósł Naczelnik (...) Urzędu Celno-Skarbowego w K., zarzucając:

„rażącą obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. w związku z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., polegającą na uchyleniu skazującego wyroku Sądu Rejonowego w T. o sygn. akt II K (...) i umorzeniu postępowania wobec oskarżonego M.W. o czyn popełniony w dniu 27 maja 2015 roku w T., w związku z wyrokiem Sądu Rejonowego w B., sygn. akt II K (...), skazującego tego samego - oskarżonego, za przestępstwo skarbowe z art. 107 § 1 k.k.s i inne w związku z art. 6 § 2 k.k.s. popełnione w okresach od 2 do 9 marca 2015 r., od 1 listopada 2014 r. do 15 czerwca 2015 r., od 1 czerwca do 24 czerwca 2015 r., od 1 czerwca do 21 lipca 2015 roku i od 1 czerwca do 7 lipca 2015 r., mające charakter czynu ciągłego, przez przyjęcie, że w niniejszej sprawie doszło do powagi rzeczy osądzonej”.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w G. w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna.

Autor kasacji zasadnie zarzuca Sądowi odwoławczemu rażące naruszenie przepisów postępowania w wyniku czego doszło do błędnej wykładni art. 6

§ 2 k.k.s. w zw. z art. 107 § 1 k.k.s. i przyjęcia, iż w przedmiotowej sprawie zaistniała negatywna przesłanka procesowa w postaci powagi rzeczy osądzonej z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s.

Rację ma skarżący wskazując, że w przypadku przestępstwa skarbowego z art. 107 § 1 k.k.s., którego istotą jest trwałość nie ma zastosowania szczególna reguła z art. 6 § 2 k.k.s., określająca tzw. czyn ciągły na gruncie prawa karnego skarbowego. Nie można więc odwołując się bezpośrednio do kryteriów wskazanych w art. 6 § 2 k.k.s. przesądzać, jakie są warunki uznania wielości zachowań za jedno przestępstwo „urządzania” lub „prowadzenia” gier hazardowych, z art. 107 § 1 k.k.s. Kryteria te muszą zostać odtworzone na gruncie samego art. 107 § 1 k.k.s.

Tymczasem, Sąd odwoławczy ustalając, że zarzucone oskarżonemu zachowanie stanowiło element osądzanego już przestępstwa, odwołał się bezpośrednio do kryteriów ciągłości określonych w art. 6 § 2 k.k.s. Badając bowiem z urzędu, czy w sprawie zachodzi negatywna przesłanka procesowa w postaci powagi rzeczy osądzonej sąd odwołał się do konstrukcji czynu ciągłego, mającej charakter normatywny. Odwołanie się do tej konstrukcji wyznaczyło zakres określonych ustaleń faktycznych, związanych ze sposobem działania oskarżonego, prowadzących Sąd odwoławczy do wniosku, że zarzucony temu oskarżonemu czyn, był już przedmiotem wcześniejszego prawomocnego wyroku. Przepis art. 6 k.k.s. został więc zastosowany przez Sąd odwoławczy nie jako element normy sankcjonującej, określającej kompetencję sądu do orzeczenia sankcji karnej, ale jako definicja normatywna, przesądzająca uznanie wielości zachowań za jeden czyn zabroniony. W tym sensie było to zastosowanie prawa materialnego, które w konsekwencji doprowadziło Sąd odwoławczy do ustalenia, że zarzucony oskarżonemu czyn stanowi zachowanie wchodzące w skład czynu ciągłego, który został już osądzony wcześniej wydanym wyrokiem.

Sąd odwoławczy uznał się za związany kwalifikacją prawną zachowań przypisanych M.W. w poprzednim wyroku. Odwołując się bowiem do tej kwalifikacji prawnej i wynikających z niej przesłanek „ciągłości”, doszedł następnie do wniosku, że zachowanie będące przedmiotem oceny w prowadzonym obecnie postępowaniu należy do czynu ciągłego, za którego popełnienie M.W. został już prawomocnie skazany. Tymczasem jest tak, że sąd, orzekający w sprawie o przestępstwo,

zachowuje samodzielność jurysdykcyjną w zakresie kwalifikacji prawnej czynu, który jest przedmiotem postępowania. Oznacza to, że ten właśnie sąd samodzielnie rozstrzyga, czy zachowanie będące przedmiotem postępowania zostało już osądzone w innym postępowaniu i jest to sfera ustaleń faktycznych. Przyjęta w innym postępowaniu kwalifikacja prawna nie wiąże innych sądów, które samodzielnie ustalają kwalifikację prawną zachowań, będących przedmiotem toczących się przed tymi sądami postępowań. Innymi słowy dla ustalenia, czy zachodzi powaga rzeczy osądzonej znaczenie ma wyłącznie opis czynu, a nie jego prawna kwalifikacja. Nie ma więc znaczenia, czy w tym wcześniejszym orzeczeniu przyjmowano konstrukcję czynu ciągłego z art. 12 k.k. lub art. 6 § 2 k.k.s., czy też nie (por. wyrok SN z dnia 27 czerwca 2019 r., sygn. akt III KK 352/18).

Sąd odwoławczy, uznając się za związany kwalifikacją prawną czynu przypisanego oskarżonemu w wyroku Sądu Rejonowego w B. ograniczył się w zasadzie do porównania okresów działania oskarżonego w obydwu sprawach. W tej sytuacji należało uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę Sądowi Okręgowemu w G. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Rozpoznając na nowo wniesioną apelację, Sąd ten raz jeszcze oceni, czy istotnie spełnione są kryteria prawnej jedności czynu z art. 107 § 1 k.k.s. w odniesieniu do zachowań będących przedmiotem niniejszego postępowania oraz objętych wcześniejszym wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 16 grudnia 2016r, zaś dokonując tej oceny, będzie miał na względzie aktualne w tej materii orzecznictwo Sądu Najwyższego, w tym w szczególności wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2018 r., V KK 415/18, w którym stwierdzono, że „skoro urządzenie gry hazardowej w postaci gry na automatach (art. 1 ust. 2 w zw. z art. 2 ust. 3 i 5 u.g.h.) wymaga uzyskania koncesji na kasyno gry (art. 6 ust. 1 u.g.h.), a koncesja taka udzielana jest w odniesieniu do jednego kasyna, prowadzonego w ściśle określonym (geograficznie) miejscu (art. 41 ust. 1, art. 42 pkt 3 i art. 35 pkt 5 u.g.h.), to zachowanie osoby, która nie posiadając koncesji na prowadzenie kasyna podejmuje działanie w postaci urządzania gry na automatach w różnych miejscach (miejscowościach, lokalach), stanowi każdorazowo - od strony prawnokarnej - inny czyn, podjęty z zamiarem naruszenia tych przepisów w każdym z tych miejsc. Uprzednie prawomocne skazanie za przestępstwo z art. 107 § 1 k.k.s., popełnione

w innym miejscu, w którym czas jego popełnienia obejmuje czasokres popełnienia czynu z art. 107 § 1 k.k.s. co do którego toczy się jeszcze postępowanie karnoskarbowe, nie stanowi, w tym późniejszym procesie, przeszkody procesowej w postaci powagi rzeczy osądzonej, albowiem nie jest spełniony warunek tożsamości czynów” (podobnie zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 19 września 2018 r., V KK 419/18, 15 listopada 2018 r., V KK 249/18, 19 grudnia 2018 r., V KK 450/18, 29 stycznia 2019 r., V KK 562/18, 30 maja 2019 r., V KK 583/18).

Kierując się powyższym, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

as